

DIGITAL UNDERVISNING FRA DYREPARKEN

5. - 7. TRINN

EKSTREME DYR

F A S I T

BJØRNEDYR

AXOLOTL

KEISERPINGVIN

VANDREFALK

HAVSULE

CUVIERS NEBBHVAL

ALASKASKOGFROSK

SAHARA-SØLVMAUR

UDØDELIG MANET

NETPTYTON

ALPESTEINBUKK

HULESALAMANDER

5. – 7. TRINN

EKSTREME DYR

F A S I T

OPPGAVER

1. Noen dyr er ekstreme, befinner seg ytterst på skalaen for å overleve steder der andre ikke kan bo, eller de bruker de ekstreme egenskapene sine til å finne mat og unngå å bli spist (evolusjon).
2. Sahara-sølvmauren har sølvhår som reflekterer sol (fungerer som et slags speil), og de løper ekstremt fort for å minimere kontakt med varm sand.
3. Keiserpingvinen har fire lag med tette fjær, tykt spekklag, og samarbeider om å holde varmen ved å stå sammen i store klynger.
4. Alaskaskogfrosken bruker sukker (glukose) og urea (tiss) som naturlig frostvæske for å beskytte cellene mot å sprenges når vannet rundt dem fryser. De kan dermed tines og bli levende igjen, faktisk 10–15 ganger hver vinter.
5. Bjørnedyrets triks for å tåle det ekstreme er å trekke inn beina sine og så tørke seg selv ut og rulle seg sammen til en liten ball. For å beskytte cellene sine bytter de ut alt vannet i kroppen med et spesielt sukker. De går på en måte i dvale. Når de er i denne "dvalen" tåler de å bli kokt i 150 grader, de tåler mer enn -200 grader, og de overlever i verdensrommet uten noe beskyttelse.
6. Lufta blir tynnere og tynnere jo høyere man kommer. Det betyr at det er lenger mellom oksygenmolekylene og man får dermed ikke like mye oksygen inn i kroppen i hvert innpust som man gjør nede ved havet.
7. Vandrefalken (380 km/t).
Spesielle beinknuter i neseborene bremser luften slik at lungene ikke eksploderer når den stuper ned.
Øyene har en hinne som beskytter og fungerer som vernebriller.
En kropp tilpasset å tåle G-krefter opp til 25 G.
8. Hulesalamanderen: Forskere studerte en gruppe hulesalamandere i 10 år og de fleste flyttet på seg mindre enn 10 meter. Den mest ekstreme hulesalamanderen ble faktisk på akkurat samme plass i 7 år.
9. Ekstrem friklatring i loddrette vegger uten sikring på bittesmå kanter.
10. Cuviers nebbhval. Rekorden er 3 timer og 42 minutter.

5. - 7. TRINN

EKSTREME DYR

F A S I T

ENGELSK

Sett strek mellom bildet og det engelske navnet.

1) AXOLOTL

2) ALPINE IBEX

3) EMPEROR PENGUIN

4) IMMORTAL JELLYFISH

5) RETICULATED PYTHON

6) TARDIGRADE

ENGLISH	NORSK
SNAKE	SLANGE
BIRD	FUGL
PENGUIN	PINGVIN
JELLYFISH	MANET
ANT	MAUR
ALPINE IBEX	ALPESTEINBUKK
SPEED	FART
HEAT	VARME
ADAPTATION	TILPASNING

GÅTER

1. KEISERPINGVIN
2. SØLVMAUR
3. BJØRNEDYR

BOKSTAVROT

1. BJØRNEDYR
2. PINGVIN
3. SØLVMAUR
4. NETTPYTON
5. GRIBB

6. ALPESTEINBUKK
7. AXOLOTL
8. HULESALAMANDER
9. VANDREFALK
10. EKSTREME DYR

5. - 7. TRINN

EKSTREME DYR

F A S I T

MATTEOPPGAVE

$15 \times 3 = 45$	K	$45 \times 3 = 135$	D
$1,5 \times 6 = 9$	Ø	$180 : 6 = 30$	A
$9 \times 11 = 99$	S	$9 \times 8 = 72$	T
$15 + 10 \times 0 = 0$	J	$200 : 5 = 40$	R
$6 \times 9 = 54$	Y	$20 \times 3 = 60$	V
$8 \times 8 = 64$	L	$80 \times 70 = 5600$	U
$25 \times 20 = 500$	E	$12 \times 7 = 84$	M
$7 \times 7 = 49$	B	$14 \times 10 : 5 = 28$	N

LØSNING:

500	45	99	72	40	500	84
E	K	S	T	R	E	M

49	0	9	40	28	500	135	54	40
B	J	Ø	R	N	E	D	Y	R

99	9	64	60	84	30	5600	40
S	Ø	L	V	M	A	U	R

5. - 7. TRINN

EKSTREME DYR

F A S I T

FINN ALLE ORDENE I ORDNETTET

EKSTREM

GRIBB

BJØRNEDYR

NETTPYTON

HAVSULE

AXOLOTL

PINGVIN

SØLVMAUR

VANDEREFALK

ALPESTEINBUKK

E	R	G	H	B	N	W	S	A	A	D	E	H	W	A
K	K	U	B	N	I	E	T	S	E	P	L	A	N	J
S	E	R	E	O	E	P	H	K	A	Z	R	V	M	K
T	D	A	L	T	O	L	O	X	A	X	F	S	A	K
R	S	B	B	Y	F	P	N	M	V	Q	Ø	U	B	Ø
E	A	J	S	P	J	B	N	M	B	L	F	L	B	L
M	T	Ø	L	T	H	W	C	E	V	L	T	E	Z	V
M	S	R	E	T	L	G	F	M	H	O	R	F	R	J
V	S	N	G	E	R	F	A	O	K	T	E	U	I	Y
P	E	E	G	N	T	U	G	L	L	T	E	Å	G	R
J	N	D	M	M	R	M	G	J	G	Y	L	I	R	D
L	V	Y	N	B	S	C	S	P	I	N	G	V	I	N
Y	R	R	Y	B	S	B	A	X	F	C	J	M	B	D
V	A	N	D	R	E	F	A	L	K	V	K	M	B	B

